

AAE-001-001660

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2016

Regional Economics - II : Paper - XXII

Faculty Code : 001

Subject Code : 001660

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : પ્રશ્નોના ઉત્તર સ્પષ્ટ અને મુદ્દાસર લખો.

વિભાગ-1

1 બહુવિધ વિકલ્પ પ્રશ્નો :

20

(1) કુદરતી સંપત્તિનું કાર્યક્ષેત્ર કેવું છે ?

- (A) મર્યાદિત (B) સંકુચિત
(C) વ્યાપક (D) એકપણ નહીં

(2) આર્થિક વિકાસ એ કયા પ્રકારની પ્રક્રિયા છે ?

- (A) સતત (B) અસતત
(C) સમાન (D) એકપણ નહીં

(3) કુદરતી સાધનો નીચેનામાંથી કઈ વિશેષતા ધરાવે છે ?

- (A) પરિવર્તનશીલ હોય છે.
(B) ઉદ્યોગોના વિકાસમાં સહાયક બને છે.
(C) ટેકનોલોજીના વિકાસમાં વધારો કરે છે.
(D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(4) કુદરતી સાધનોના વિકાસ અને ઉપયોગમાં નીચેનામાંથી કયું પરિબળ અવરોધરૂપ બને છે ?

- (A) અલ્પ આર્થિક વિકાસ (B) ઊંચી ભાવ સપાટી
(C) મર્યાદિત પૂરક સાધનો (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

- (5) જુલાઈ 2000 માં જાહેર કરવામાં આવેલ નવી રાષ્ટ્રીય કૃષિ નીતિને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) નીલ ક્રાંતિ (B) શ્વેત ક્રાંતિ
(C) ઈન્દ્રધનૂષ ક્રાંતિ (D) હિરયાળી ક્રાંતિ
- (6) દેશના કુલ ભૌગોલિક વિસ્તારમાંથી કેટલા ભાગમાં જંગલો હોવા જોઈએ ?
- (A) પાંચમા ભાગમાં (B) ત્રીજા ભાગમાં
(C) બીજા ભાગમાં (D) ચોથા ભાગમાં
- (7) પ્રાદેશિક વિકાસ માટે નીચેનામાંથી કયો સિદ્ધાંત ઉપયોગી બની શકે છે ?
- (A) મહત્તમ લાભનો સિદ્ધાંત (B) મહત્તમ નફાનો સિદ્ધાંત
(C) વિવિધ હેતુલક્ષી સિદ્ધાંત (D) ઉપરોક્ત તમામ
- (8) પ્રાદેશિક વિકાસ સંબંધી નીતિ નક્કી કરવામાં કઈ બાબત સહાયક બને છે ?
- (A) પરંપરાગત વિચારધારા (B) અધિકતમ લોકોને લાભ
(C) જરૂરવલણ (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય
- (9) ભારતમાં જંગલ પેદાશોની ઉત્પાદકતા અન્ય દેશો કરતા કેવી જોવા મળે છે ?
- (A) ઊંચી (B) મધ્યમ
(C) નીચી (D) ઓછી-વતી
- (10) કોઈપણ દેશમાં કુદરતી સાધનોના ઉપયોગના પ્રમાણને નક્કી કરવામાં કયું પરિબલ નિર્ણાયક બનતું નથી?
- (A) મૂડીનું પ્રમાણ (B) બજારનું કદ
(C) ઔદ્યોગિક વ્યવસ્થા (D) પરંપરાગત જીવન વ્યવસ્થા
- (11) પ્રાદેશિક વિકાસ સંબંધી કઈ બાબત વધુ ઉપયોગી બને છે ?
- (A) વૈજ્ઞાનિક સંશોધન (B) વ્યાપક સર્વેક્ષણ
(C) સમતુલિત ઉપયોગ (D) ઉપરોક્ત તમામ
- (12) ભારતમાં આર્થિક વિકાસના પ્રથમ તબક્કામાં કઈ મૂડીમાં વૃદ્ધિ કરવાની બાબતને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવેલ છે ?
- (A) માનવ મૂડીમાં (B) ખનીજ મૂડીમાં
(C) ભૌતિક મૂડીમાં (D) અભૌતિક મૂડીમાં

- (13) ભારતમાં મત્સ્ય ઉદ્યોગ અને જળપેદાશોના ઉત્પાદન ક્ષેત્રે કઈ ક્રાંતિનો જન્મ થયો છે ?
- (A) હિરયાળી ક્રાંતિ (B) શ્વેત ક્રાંતિ
(C) નીલી ક્રાંતિ (D) મેઘધનુષ-ક્રાંતિ
- (14) ખેત વિકાસમાં પડેલી ક્ષમતાનો પૂરો લાભ લેવા માટે નીચેનામાંથી કઈ બાબતને પ્રોત્સાહિત કરવાની જરૂર છે ?
- (A) ગ્રામીણ આંતર માળખાને વધુ સુંદર બનાવવું
(B) કૃષિ-આધારિત ધંધા-ઉદ્યોગના વિકાસને વેગ આપવો
(C) ગ્રામીણ ક્ષેત્રોમાં રોજગારીની તકોમાં વધારો
(D) ઉપરોક્ત ત્રણેય પરિબલો
- (15) ભારતમાં દૂધ અને પેદાશોના ઉત્પાદન ક્ષેત્રે કઈ ક્રાંતિનો જન્મ થયો છે ?
- (A) મેઘધનુષ ક્રાંતિ (B) શ્વેત ક્રાંતિ
(C) હિરયાળી ક્રાંતિ (D) નીલી ક્રાંતિ
- (16) કુદરતી સાધનોના વિકાસ માટે અવરોધરૂપ બગાડને અટકાવવા માટે નીચેનામાંથી કયા સિદ્ધાંતનું પાલન થવું જોઈએ ?
- (A) વિવિધ હેતુલક્ષી સિદ્ધાંત (B) આર્થિક સ્થિરતાનો સિદ્ધાંત
(C) ન્યૂનતમ દુર્વ્યયનો સિદ્ધાંત (D) મહત્તમ લાભનો સિદ્ધાંત
- (17) ભારતમાં કઈ આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થા સાથેના કરારો અનુસાર ખેતપેદાશો પરના જથ્થાત્મક અકુંશો દુર કરવામાં આવ્યા છે ?
- (A) FAO (B) FERA
(C) WTO (D) FEMA
- (18) ભારતમાં રાષ્ટ્રીય કૃષિ વિકાસ નીતિ 2000 અંતર્ગત કૃષિક્ષેત્રના વિકાસનો વૃદ્ધિદર પ્રતિ વર્ષ કેટલા ટકાનો નક્કી કરવામાં આવ્યો છે ?
- (A) 4% (B) 8%
(C) 3.5% (D) 5%
- (19) પ્રાદેશિક વિકાસ સંબંધી નીતિ ઘડવામાં કઈ બાબતનો સમાવેશ ન કરી શકાય ?
- (A) કુદરતી સાધનોનો મહત્તમ ઉપયોગ
(B) સંરક્ષણ વ્યવસ્થા
(C) સંશોધન કાર્યક્રમો
(D) વિકાસ કાર્યક્રમો
- (20) માનવ વિકાસ સાધવા માટે કયા પરિબલો સહાયક બને છે ?
- (A) સામાજિક સ્થિરતા માટે (B) સાંસ્કૃતિક વિકાસ માટે
(C) કુટુંબને કદ ઘટાડવા (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

વિભાગ-2

- 2 ગુજરાત સરકારની નવી વસ્તીનું મૂલ્યાંકન કરો. 10

અથવા

- 2 ગુજરાતમાં જન્મદર અને મૃત્યુદરનું વય બંધારણ જણાવો. 10

- 3 ગુજરાતમાં સિંચાઈ સંબંધી સરકારની નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો. 10

અથવા

- 3 ગુજરાતમાં પાકની તરાહની ચર્ચા કરો. 10

- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 16

- (1) સૌરાષ્ટ્રની વર્તમાન વસ્તી
- (2) ગુજરાતના ઉદ્યોગો
- (3) સૌરાષ્ટ્રનું આંતર માળખું
- (4) ગુજરાતમાં સ્થળાંતરિત ખેતી

- 5 ટૂંકા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો : (કોઈપણ બે) 14

- (1) ગુજરાતની વસ્તી ગીચતા.
- (2) ગ્રામીણ નવી વસ્તી નીતિ.
- (3) ગુજરાતનો વર્તમાન આર્થિક વિકાસ
- (4) સૌરાષ્ટ્રનો વર્તમાન આર્થિક વિકાસ

ENGLISH VERSION

Instruction : Write clear and to the point answers.

SECTION - I

1 M.C.Q. :

20

- (1) Which type of field of Natural Resources?
(A) Limited (B) Narrow
(C) Broad (D) None of these
- (2) Which type of process of Economic Development ?
(A) Continues (B) Discontinues
(C) Equal (D) None of these
- (3) Which is distinguishes Natural Resources than following factors ?
(A) Flexible
(B) Supporting the Industrial Development
(C) To Increases of Technology
(D) Above all
- (4) Which factor is obstacle to develop and use of natural resources?
(A) Under-economic development
(B) High prices
(C) Limited resources
(D) All three above
- (5) Which is known as New National Agriculture Policy on July 2000?
(A) Blue Revolution (B) White Revolution
(C) Rainbow Revolution (D) Green Revolution
- (6) How should desirable the total Geographical area of forest in India?
(A) 5th Proportion (B) 3rd Proportion
(C) 2nd proportion (D) 4th Proportion

- (7) Which theory is useful to regional development?
- (A) Maximum Benefit Theory
 - (B) Maximum Profit Theory
 - (C) Various objective related Theory
 - (D) Above all
- (8) Which policy is helpful to determine the related of Regional development?
- (A) Traditional Thoughts
 - (B) Benefit of Maximum people
 - (C) Rigid Attitude
 - (D) above all
- (9) Which type forest productivity than other countries in India?
- (A) High
 - (B) Medium
 - (C) Low
 - (D) High-low
- (10) Which is not responsible to determine the use of Natural resources in India?
- (A) Ratio of Capital
 - (B) Size of Market
 - (C) Industrial Organization
 - (D) Traditional life-style
- (11) Which factor is useful the related of regional development?
- (A) Scientific Research
 - (B) Broad Survey
 - (C) Balanced use
 - (D) Above all
- (12) Which type of capital is to increase the more support of first-stage in the process of Economic Development in India?
- (A) Human Capital
 - (B) Invest in Mine Industry
 - (C) Invest in Physical Capital
 - (D) Invisible Capital
- (13) Which Revolution has born in fisheries Industries and water product production in India?
- (A) Green Revolution
 - (B) White Revolution
 - (C) Blue Revolution
 - (D) Rainbow Revolution

- [Contd...**

SECTION - II

2 To evaluate new population policy of Gujarat Government. **10**

OR

2 Examine the structure of birth rate and death rate in Gujarat. **10**

3 To evaluate irrigation related policies of Gujarat Govt. **10**

OR

3 Discuss the cropping pattern in Gujarat. **10**

4 Write short note : (any **two**) **16**

- (1) Recent population of Saurashtra
- (2) Gujarat Industries
- (3) Infrastructure of Saurashtra
- (4) Migration of Agriculture in Gujarat

5 Write short answer : (any **two**) **14**

- (1) Density of Gujarat
- (2) New Population Policy of Rural Area
- (3) Recent Economic Development of Gujarat
- (4) Recent Economic Development of Saurashtra.
